Ольга Кобилянська - тонкий знавець людської душі. Розкрити на матеріалі вивченого твору.

Ольга Кобилянська - це письменниця глибоких душевних переживань, напруженої думки, ліричних настроїв. Вона виступила як прозаїк-новатор. За спостереженням Д. Павличка, читач і сьогодні приходить до її творів "по естетичну насолоду і по знання жіночого характеру, адже ж вона створила цілу енциклопедію жіночої душі". Глибину страждань мислячої дівчини Олени письменниця передала у повісті "Людина". У повісті "Царівна" вперше в українській прозі інтимна тема розкривалася "не на інтригах та любовних пригодах, а на психічній аналізі буденного життя" (І. Франко). Заглиблення у психіку героїв спостерігаємо у таких творах письменниці, як "Природа", "Некультурна", "Меланхолійний вальс". Численні оповідання, етюди, новели Ольги Кобилянської - це, за її висловом, "краплі" її крові. Письменниця "плакала поезіями в прозі".
Глибоке зображення психології людини-трудівника, життя якого невідривне від його годувальниці-землі, маємо у повісті "Земля" (1902). Через власне серце пропускає Ольга Кобилянська болі, терпіння, сподівання хлібороба. Жах трагедії вражає насамперед тому, що сталася вона в родині добрих, працьовитих, поряд-них господарів. Івоніка Федорчук - батько Михайла і Сави - чесний і працьо-витий господар, що невсипущими трудами з дружиною Марійкою зібрав чотири гектари землі, яку хоче передати синам. "Як я колись замкну очі, то хочу аби моя земля перейшла в робучі руки. Я її не вкрав і не придбав оманою. Я й моя Марійка - ми обоє доробилися її, оцими нашими руками дороблялися її... Вона підпливла нашою кров'ю і нашим потом". Земля для Івоніки - жива істота, він подумки розмовляє з нею. Старший син Івоніки Михайло - його гордість і надія. "По всіх селах навкруги немає йому пари - такий добрий", - говорить про нього літня селянка Докія. Так само прив'язана до землі його дружина Марійка. Відмовляючи молодшого сина від його поведінки, мати говорить, скільки праці вкладено в землю: "Лиш Бог один знає, як я не раз із голоду скавуліла! Але зложеного крейцарка ми не дотикалися. Аби я раз булочку собі купила, то й то ні!" Письменниця майстерно відтворює діалектику людської душі: коли батьки дізналися про смерть Михайла, горе змінило їх, бажання помсти і ненависть до вбивці охопило їх. Але ж Сава-тепер їх єдиний син. Івоніка блискавично хапає
й ховає кулю, що випала з тіла Михайла під час експертизи, бо по ній можна впізнати вбивцю. Сава - вбівца.
Тужачи за сином, Івоніка знову згадує силу і владу землі: "Не для тебе, синку, була вона, а ти для неї! Ти ходив по ній, плекав її, а як виріс і став годний, вона створила пащу й забрала тебе". І коли Марійка почала ходити по ворожках, хто ж убивця Михайла, Івоніка вдруге вдарив її, хоча до загибелі сина "й не кивнув пальцем на свою жінку".
Не однаковими виросли їхні сини - Михайло й Сава. Михайло - роботящий юнак, який любить і поважає батьків, уміє і прагне працювати. Він як старший син мусив іти до армії. Це справжня велика драма, яку тяжко переживали батьки і він сам.
Михайло любить землю, працю на ній, але людина для нього - дорожча. Покохавши бідну наймичку Анну, він ладен відмовитися від своєї частки землі, якщо батьки, які мріють про заможну невістку, не погодяться на їхній шлюб. Але щасливим Михайло почував би себе з Анною, хазяйнуючи на батьківській землі.
Письменниця глибоко проникає у психологію Сави, який не любить землі. Він цілини днями вештається лісами і луками з рушницею. Вбити пташку чи дрібну тваринку було для нього задоволенням. Жорстокий і ледачий, він звик до крові, і вона не страшила його. Савина прив'язаність до двоюрідної сестри, циганки Рахіри, злодійкуватої і ледачої, - це теж патологічний зв'язок, заснований на гріхові і злі. Рахіра потихеньку призвичаювала його до думки, що тільки він один мусить володіти батьківською землею,

бо "що значить чоловік без землі?". Вона заклинає його, ворожить, чародіє: "Тобі їаае земля через мене... Ти будеш багач, Саво, і будеш моїм багатим ґаздою". Сава визріває на братовбивцю. Він одружується з Рахірою, але все це не дало йому ні щастя, ні спокою. Ольга Кобилянська з винятковою силою психологізму передає любов українського хлібороба до землі і виболене упродовж багатьох поколінь ставлення українського селянства до служби в арміях чужих йому держав. У "Землі" всебічно розкрито характер самого процесу мислення хлібороба. У цьому творі вперше було висвітлене його нелегке життя в триєдиному вимірі: соціаль-ному, національному й психологічному. М. Коцюбинський писав авторці: "Я просто зачарований Вашою повістю - все, і природа, і люди, і психологія їх - все це робить... сильне враження".